

LA TOMASA

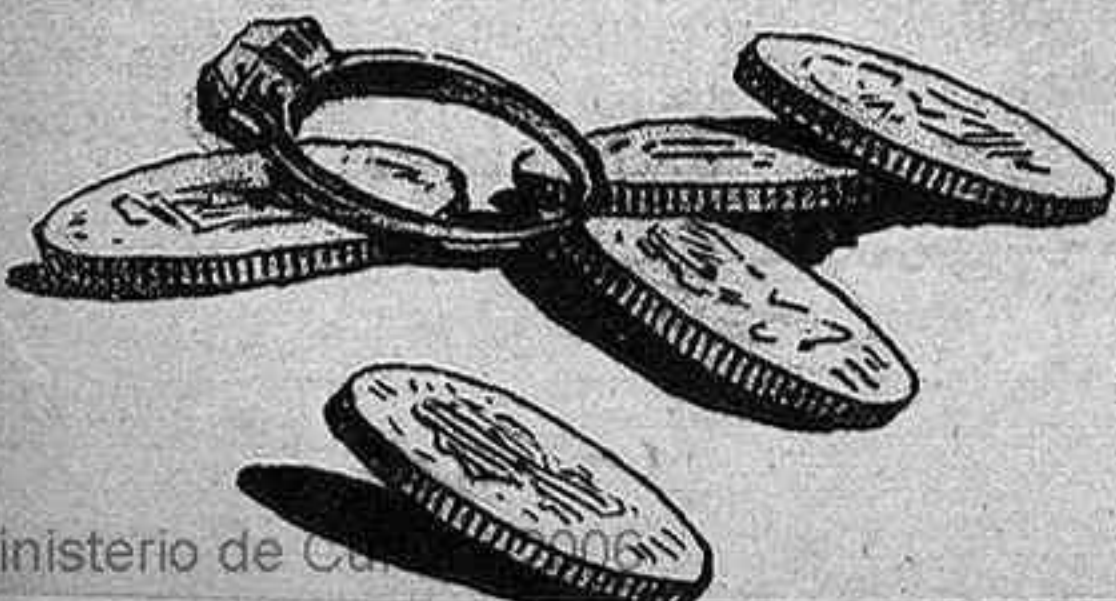
SETMANARI CATALÀ

10 cèntims lo número

Amassona de gran fama,
que montant una mestra es
y ha conquistat tants aplausos
com alhajas y dinès.

Còpia fot. de A. Esplugas.

DE DIJOURS A DIJOURS

(DIALECHS DE LA SETMANA)

MLSA! Que repapadeta s'hi estava 'l dia de Corpus vosté ab sas fillas allá als Encants esperant la professó, dalt d' aquell tauló!

—Ja es costum de cad' any: es cosa de las *nenas*.

—Ja eran de las que feyan mes goig del *курс*... ¡No 'n tenian pochs de miradors y de tiradors!..

—No me 'n parli; arriuan á *sofocar*; pró ¿sab? tot-hom las veu y ningú se n' adona, per professóns que 's fassin.

—Vamos, que no 's pot queixar, perque era 'l *bestiar* de la *fira* que tenia mes *requesta*... y dispensi.

—¡Sempre está de bromé! Lo que ha de dir que som mo'tas las *mamás* per las *firas* de Corpus que 'ns trobém en aquet cas; y aixó consola, veliaqui; perque de *firatayres* 'n sobran pero ab cap d' ells podém fer *fira*.

—Prengui paciència que un any ó altra 's firarán... Y bè; ¿quina profesó li ha agradat més, donya Sinfo rosa?

—Si vol que li siga franca, Don Gumersindo, cap: cad'any las trobo més ensopidas: aquest any la de Corpus semblava que la empaytessin; la de Sant Francisco vá *sembiar feta* d' amagat; la de Santa Ana qualsevol hauria dit que vá ser *feta* per sortir del compromís y la de la Barceloneta per forsa.

—No s' hi veu aquella animació ni aquella afició d' anys endarrera, no; no 's gasta tanta cera com antes.

—Ja veurá; s' han de fer molts *paperets* per Corpus y la gent ¿sab? no está per *papers*.

—Lo qu' es, que com que 'ls temps ván com ván, no hi ha més cera que la que crema, ningú está per professóns, de portas enfora.

—Com que la professó corre per dins...

*
**

—'S veu que vá de serio alló del incident entre 'l senyor *Savil* y 'l senyor *Canyetas* de las *Corts*.

—¿'L de las *Corts* de Sarriá?

—No, 'l de las *altras*; pró no tinguis pó' que passi de las *Corts*, tractantse d' un home tan *disputat* com 'l senyor *Canyetas*.

—Oh! *disputat* y *disputador*, de passada. Pró, digas que si no passa de las *Corts* la *qüestió*, no arriuará pas *gayre lluny*?

—Tot lo més que arriui al *Tibidabo* ó á ca 'n *Baldiró* de *Vallvidrera*.

—De totes maneres 's veu que 'l senyor *Canyetas* quan fica la *banya* en un *forat*, ni esp *toro*.

—Pró 'l *Savil* li ha donat una *corrida*, que ni 'n *Guerrita*.

—Si, si; l' han *torejat* de *debó*.

*
**

—L' altre dia vareig llegir la *llista* dels *premis* en la *Exposició* de *Bellas Arts* de *Madrid*.

—¿Que n' han caygut *gayres* de *premis* á *Catalunya*?

—Lo millor va caure en un *poblet* del *Urgell* á *entrada* de *fosch*.

—Si qu' es *raro*.

*
**

—Me n' haurias de fer *cinch céntims* del *estreno* del *dissapte* á *Novetats*.

—Tú lo que vols saber qui es la *Treseta* del *Clarinet*.

—Justa la *fusta*.

—Es una *xicota* que, si vols que 't digui la *vritat*, la trobo molt *extremada* y no m' acaba de fe' 'l *pés*.

—Tant que deyan que havia *entussiasmat* molt la *Tresa* y que valia tant.

—Com á valer, val mes aquí que á *Madrid*; pero no es cap *modelo*, ni molt *menos*.

—¿Vols dir que no volará *gayre* la seva *fama*?

—¡Cá! Prou me *semb'a* que aviat li tallarán las *alas*.

—Parlas molt *clar*.

—*Clar-y-net*.

*
**

—Céume; ves al *cuartel* del *Lirich* á veurer *Los Asistentes*, y no te 'n penedirás.

—¿'Ls *assistents* del *General Melitón*?

—Aquets son. 'T dich que si tots 'ls *quetes* de la *milicia literaria* tinguessin uns *assistents* tan *aixerits* y tan ben *ensenyats*, sería un honor per la *generalitat* d' autors *graduats*.

—Son tants dintre l' *Exércit* de las *Lletras* que duhen *entorxats* de *general* y ni per *assistents* *serveixen*, senyor *González*.

—Ja ho pot tornar á dir, senyor *Parellada*.

*
**

—Aixó dels *crims* tan *sovint-sovint*, senyora *Rita*, fa posar *pell* de *gallina*. ¿Va llegir aquell altre dels *Flassaders*?

—Y aquesta *manía* de *sulicidarse* molts *tirantse* del *balcó* al *carrer*, com qui 's tira á sobre 'l *llit*, fá pensar molt, senyora *Tayas*.

—Jo crech que no fá pensar gens; perque si *penses* sin una mica 'ls que ho fan, no ho farían.

—No sé quin gust hi troban aquets que 's matan.

—No li sabría dir perque no ho he *probat may*.

—Es terrible aquesta *tongada* qu' *estém* *passant* de *morts violentas*.

—Es *fruyta* del *temps*. *Cops* de *sang*.

—Ja 's necessita un *fetje*...

*
**

—M' hauria de fer un *favor*, senyor *Calendari*, si no es *molestarlo*.

—Ja ho sab, senyor *Poca-roba*, mani y *disposi*.

—*Escolti*: tinch una *americana* de *llauna*, unas *cal-sas* de *paper* d' *escriure* y un *barret* de *palla* dels que tenen 'l *fel* *sobreixit*, y no m' *atreveixo* á *vestirme* de *istiu* perque ja m' ha *encostipat* *massas* *vegadas* *aquet* *poca-solta* de *temps*.

—*Bueno*, ¿y á mí *qué me cuenta* V.?

—*Escolti*; *vosté* que té *mes horas* *vagativas*, *enteris* de *quan vindrá* la *calor séria*, no com aquesta d' *ara* tant *cara-girada*, y *avisim* si no li sab greu.

—*Fent* *aquet temps* tan *boig*, ja se m' ha *girat feyna*; *empró*, *descuydi* que ja li *passaré recado* *aixís* que 'l *sol comensi* á *apretar* de *valent*.

—*Home*, li *agrahiré moltíssim*, senyor *Calendari*.

—¡No faltava mes, senyor *Poca-roba*! *Obligació* que hi tinch.

J. BARBANY.

CONCERTS D' EUTERPE

Dijous passat, dia de Corpus, tingué lloch lo segón de la temporada.

Lo programa resultá simpátich, ja que renaixían embaumadas per l'inspiració sempre fresca y gentil de 'n Clavé, las xamosas *Flors de Maig*, l' encantador *Pom de flors* y 'ls típichs y característichs *Xiquets de Valls*.

Hi figuravan també composicions pera coro y orquesta de Ribera (C.) y Goula (pare) y per' orquesta de don Enrich Morera.

Res tenim que dir de 'l mérit de las primeras. Los catalans saben lo que valen las composicions de nostre cantor: lo treball resultaría ociós.

Tampoch, respecte las segonas, res dirém; lo fallo, la crítica y 'l públich, ja 'l tenen pronanciat.

No es aixís ab l' *Idili Pastoral* del Sr. Morera. Fjats per lo que en tots los tons, ha dit la premsa respecte 'l talent de 'l jove compositor citat créyam y ho créyam de bona fe, era altra cosa de lo que es en realitat.

Hi ha qui li ha dit en lletas de motllo, *Mesias* de la bona música; altre, qu' ell y sols ell nos tè que portar la regeneració de la música vritat, de la música moderna; un d' aquí, que havent estudiat á Bruselas estar enterat de l' organisació de las *societats corals estrangeras* y per eix motiu arrancarà d' arrel certas parrandarias de l' escola antiga pera implantar ab tota energia la música que ara 's te que fer sentir; y un d' allá, que 'l Sr. Morera coneixedor com es de las preciositats de nostres cants populars y observador de tot lo que integra 'l carácter de nostra regionalitat, aportarà als Concerts d' Euterpe tot l' esprit d' amor que sent per nostra terra.

Ab aquets antecedents anarem al primer concert del qual ne sortirem ab malíssima impressió. Pero sempre guiats per nostra benevolencia, no volguerem emitir ab tota imparcialitat y justicia, nostre humil juhi, mercés á una sola audició. Per aixó assistirem dijous passat al segón.

Y allí vejerem, nos convencerem, que tot lo dit per uns y altres, era sols fruyt de la amistat y del favoritisme.

Que 'l Sr. Morera haja estudiat armonía, contrapunt y fuga al conservatori de Bruselas baix la direcció del sabi Gevaert, no vol dir que sábiga l' organisació de las *societats corals catalanas*; qu' ell sigui coneixedor de nostres cants populars, podém negarho, apoyats en la manera de dirigir las eminentment catalanas obras de Clavé y Ribera; qu' ell conegui lo difícil y bò del treball d' una composició á veus so'as, ho duptém per lo fracás que tingué *La Primavera* d' en Martinez Imbert.

Y si aixó son las immediatas y lógicas conseqüencias que 'ls profans en música poden ferse, ¿qué 'n dirém, baix l' aspecte científich d' aquell *Idili Pastoral* estrenat dijous?

Quatre compassos d' una melodia que no tè cap particularitat recomenable. Son desarrollo no s' aparta de lo prescrit pe 'ls autors de tractats d' armonía, desde 'l sabi Eslava fins lo no menos sabi Choron.

Iniciar l' idea á la *tónica*, passarla á la *quinta*, tornar-la á la *primera* pera ferla sentir á la *quarta*, y tot aixó

sens prévia modulació elegante ni original; sens donarli amenitat; sens ferla reproduhir per aquells instruments que dada la índole conceptiva del tema hagueran pogut donar importancia á la composició, no es cap cosa de l' altre mon: ho fa tothom sens haver anat á Bruselas.

Y ve la segona part.

De cop nos feu recordar, en sos primers compassos, l' inspiradíssima cansó popular *La cansó de Vich*, allunyantse 'n desseguida pera caurer en un devassall de notas que tendeixen á desviá l' atenció del auditori de la tonalitat melódica en que canta al comens d' aquesta part.

Aquí 'ns convencerem de que 'l Sr. Morera no es lo que digueren y diuhen, certs periódichs respecte á son valer intelectual.

Pera donarnos, vingui ó no á tò, una ó varias successions d' acorts dissonants que fassin posar los cabells de punta á aquells que la música es bona quan no l' entenen, no val la pena de tant bombo ni de sortir de Barcelona, ni de parlarne.

Ara, si es pera ferla comprensible á totas las inteligencias, (llenguatje universal); si es per' elevá 'ls sentiments á las puras regions del art; si es pera demostrar que en tota sa plenitut compleix lo primordial objecte de las arts liberals genials, tenim que dir que 'l senyor Morera nos ha defraudat las esperansas que 'n mérit de 'ls elogis de la premsa concebut haviam.

Vè á corroborar nostra decepció la manera de dirigir las obras.

Com á director no tè seguritat en lo temps; inconscientment se precipita, alterant l' efecte proposat per l' autor.

No posseheix encare l' acert metronómich, pera fixar lo temps.

D' aixó 'n doná bona proba en aquet concert ab las composicions *La Fraternalitat*, *A la Musa Catalana* y *Los Xiquets de Valls*. Hi haguè moments qu' entre la massa coral y l' orquesta hi havia de discordancia un quart de part. No sens motiu doná, pera posarlos á batalla, un fort cop de batuta al faristol.

En *Los Xiquets de Valls* tots los temps alterá. Alló no eran *Los Xiquets* que ab sas grallas y tabals animan la festa, sino una companyia de soldats que á pas de carga anavan al quartel.

A la Musa Catalana lo primer temps es *maestoso*, ben be ho indica 'l cant, y ell lo feya *moderatto*.

Aquestas diferencias que en altre no las publicaríam, se fan mes ostensibles é imperdonables quan las comet un músich que ha estudiat armonía, contrapunt y fuga al conservatori de Bruse'as.

Aném ara á dir quatre paraulas del mérit artístich de 'ls germans Fontova,

De 'ls dos, en Lleó, lo vio'inista, es lo qui tè mes marcada personalitat. Es artista de fama universal y que justificá tenirla ben adquirida.

Aquestas foren las impressions que 'n tragerem del segón concert d' Euterpe.

FLORIDOR.

EPIGRAMA

Del fill gran de D. Pasqual
la gent del seu poble diu
qu' es un bordegás molt viu
y es mitj-mort, de tant malalt.

PEPITO DE LAS MÁQUINAS.

LOS DRAPETS AL SOL

Patcheria

—Sr. Mañé y Plaqué: Recordis de que l' any 45 at-
cava al mateix sant varó qu' ara defensa ploma en ris-
tre ¡Aixó es un cambi de camisa escandalós!
—Calli, xatardera; la camisa no vaig mudármela,
perque allavoras era un *descamisat*; y ara... ¡jo m' en-
tench y ballo soll!

LA FESTA DE SANT JOAN

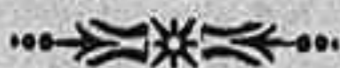
Prou cad' any posa las fabas,
com veyeu, sota del llit;
pero 'ls anys passen per ella
sense arreplegá marit.

—¡Ara! ¡Ara! ¡Araaaa!
—(¡Bè prou qu' ho veig!)

—«Si tot ballant me desmayo,
Marieta, qué 'm donarás.»
—Una morma si m' apretas,
que no sè si ho comptarás.

¡Qui poguès torná als deu anys,
per' saltar lliure d' afanys!

UN SOPAR DE VERBENA

MIREU que n' es de bromista la Sra. Concepció!

No hi ha res que l' amohini ni la disgusti.

Es lo que diu ella: Pel temps qu' hi havém d' estar en aquet mon, val mes pendreho tot en broma.

Per aixó fá aquell sota-barba, y á pesar dels seus cinquanta anys se conserva fresca y rodona com una poma camosina.

L' unica cosa que la disgusta es que li diguin la *betas y fils*.

Tenen *merceria*, y, segons la Sra. Concepció, lo seu marit es *mercenari* y ella *mercenaria*.

La *mercenaria*, donchs—la tracto així pera no oféndrela—es una bromista de primera forsa.

Si s' en volen convence, demanin informes al senyor Miquel Camaló, bacallaner del Rech, casat en segonas núpcias ab aquella sigronayra del Born tan guapa, ab tot y 'l desitj de morro de bé á la galta esquerra, que la desmillora molt.

Es lo cas, estimats lectors, que 'l Sr. Miquel despatxant bacallá á la Sra. Concepció, va adonarse, un día que 's trobava mes expansiu que d' ordinari, de que la *betas y-fils* era una *jamona* molt aprofitable, y va atrevirse á dirigirli quatre piropos, ab mes sal que 'l bacallá que tenia á la bujola.

La Sra. Concepció va seguir la brometa, y ell mentres feya talls d' un magnífich *morro*, va pensar: ¡aixó es peix al cove!

Desde aquell día, era cosa de sentir la dolcesa ab que 'l bacallaner preguntava á la Sra. Concepció:

—¿Qué vol, penca ò morro?

La broma va adquirir proporcions, y 'l Sr. Miquel cregué arribat l' instant felís, quan la *betas y-fils* va convidarlo á anar á passar la nit de Sant Joan en una torre que tenian en terme de Vallcarca.

Va acceptar, ab la condició precisa, de que ell havia de pagar lo sopar per tots los concurrents; á lo que va accedir la Sra. Concepció.

Pero era necessari assistir al convit sense la seva dona. Aixís ho considerava ell y aixís l' hi havia indicat la *betas y fils*.

Tot aquell día va passar-lo 'l Sr. Miquel pensant la manera d' allunyar á la seva dona, encare que no fos mes que per la nit de Sant Joan; y quan mes difícil creya trobar una solució, la seva *costella* mateixa se va encarregar de donarla, demanantli que li deixés anar á passar la *verbena* á casa d' unas sevas amigas que tenian una torreta á Sarriá.

Inútil dir que 'l bacallaner va accedirhi gustós, e-logiant la conveniencia de que las casadas tinguessin amigas, y aquestas torretas ahont anar á passar las *verbenas*.

¡Per fi després de vint anys de matrimoni, podia

disposar d' una nit! ¡Quina verbena de Sant Joan mes felís anava á passar lo Sr. Camaló!

*
**

Lo nostre héroe s' havia tret vint anys de sobre.

Havia saltat lo foch (y hasta havia caygut, escali-vantse 'ls darreras) havia jugat al *tio fresco* y li havían encés la paperina, y amagant, á la *puput*, havia donat nn cop de cap á una paret, fentse una banya.

Afortunadament la Sra. Concepció tenia árnica, y va deixar al Sr. Miquel fet un xufiero, lligantli al cap un mocador xupat ab dit remey.

Practicada la cura, á una indicació de la duenya, los comensals se sentaren á la taula pera donar compte del sopar, presidint lo Sr. Camaló, ab lo cap lligat com s' ha referit.

¡Lo relotje va tocar las onze!

Era cosa de veure las atencions que 'l bacallaner tenia á la Sra. Concepció; lo millor tall que veyá en las platas, á n' ella 'l servia.

Pero la *betas y-fils* s' aixecava cada vegada que tal distinció rebia, dihent: "Dispensi, Sr. Miquel, si no ho pren á desayre, vaig á entrar aquet tall á un ser á qui estimo moltíssim."

Y agafant lo plat l' entrava á una habitació vehina.

Lo Sr. Camaló, creyent que 's tractava d' algún animal doméstich, contestava cada cop: "Fassi, fassi; ja sè lo qu' es lo carinyo á las bestias."

Al destaparse 'l xampany, lo relotje va tocar dotze horas.

Lo bacallaner va aixecarse y posantse la ma al front va dir: "Senyors, suposo que no ignorarán la propietat curativa de tot' herba á las dotze de la nit de Sant Joan; ab lo permís de vostés vaig á fregarme la banya."

Y desaparequè.

La Sra. Concepció, exclamá, mentres ell s' en anava:

—Tambè vinch, que 'm vull fregar una berruga.

Pero no 's va moure del menjador.

Desseguida una persona va sortir de la habitació vehina, dirigintse al jardí.

¡Los convidats no 's podian aguantar lo riure!

Es convenient que 'l lector sápigá, que l' haverse anat á fregar la banya 'l bacallaner, era degut á que la Sra. Concepció li havia donat cita pera aquella hora en lo jardí.

Transcorregueren deu minuts.

Los convidats y 'ls duenyos de la casa, portant tots ells una capsá de mistos á la ma, se van dirigir al jardí, caminant de puntetas, aguantantse la respiració, y al arribar á la glorieta van fer paro.

¡La nit era negra com gola de llop!

Dins de la glorieta se sentian prechs y mes prechs eran del bacallaner.

Va seguir un: "¡Concepció, t' adoro!"

Y després un petò prolongat.

Al mateix temps vint mistos il·luminaren la glorieta, y de vint bocas sortí una burlona riatllada.

Lo Sr. Camaló va quedar anonadat.

Acabava de besar á la seva dona, la sigronayra, á la que creya á Sarriá ab las sevas amigas.

La Sra. Concepció y la sigronayra s' havían valgut d' aquet parany, pera fer pagar lo sopar de Sant Joan á n' al bacallaner, qu' era en extrém agarrat.

No obstant, ahir me deya 'l Sr. Camaló:—"Voldria que tornessin á enganyarme, porque li asseguro que desde 'l día que 'm vaig casar no havia trobat tan sabrosas las galdas de la meva dona. ¡Ni menos vaig adonarme del desitj de morro de bèl!"

¡Hi ha mentidas molt dolsas!

A. GUASCH TOMBAS.

La professó del dijous

Los vehins de casa meva
van passar ben bè la seva
á la professó, dijous,
teninhi tots tanta pega,
que mentirá si algú nega
que 'n varen sortir com nous.

Al betas y fils de baix
li van robar lo calaix;
ho va saber al tornar,
y un atach de feridura
tinguè, que á la sepultura
lo portará sens tardar.

A la senyora Beatris,
que habita lo primer pís,
tot mirant la gegantesa
una empenta li van dar,
tenintla d' arreplegar
lo seu marit mitj malmesa.

Al segón també van rebre;
una d' Artesa de Segre
que 'ls serví, y li deuen rals,
seguint lo curs los trobá
y 'ls volía fe' agafá
per quatre municipals.

Al tercé hi viu rellogat
un vell, qu' es molt delicat;
mirantla desd' una acera
l' ull de poll li van xafar,
tenintlo d' acompanyar
á casa seva ab llitera.

Al quart per poguerla veure
millor, tots volgueren seure
en cadira y un cobradò
al dirlos que un ral valía,
van armar tal gritería
qu' encar son á la presò.

Y jo que visch al terrat
com un colom, engabiat,
si res no 'm va succehir
fou porque tenia son,
y olvidant tot lo del mon
fins á las nou vaig dormir.

FRANCESCH COMAS.

A mon company de fatigas

LO CARRILAYRE

ANTONI DALMAU

en lo día del seu Sant

QUÉ es la vida?... Es un carril.
Per 'quell que la passa amarga,
es un *tren* complet de *carga*.,
(ó una cosa per l' istil).

Pe 'l que li passen lleugers
los dias sens darse compte,
per 'quet, ja 's comprén ben promp-
es un *tren de passatgers*. (te

Pe 'l que fuig del *himeneo*,
y segueix tot Barcelona
buscant una y altra dona,
per ell es un *tren correo*.

Pe 'l rich que gasta en excés
y comoditats disfruta,
lo *tren* d' aquet, sens disputa,
se pot ben dir qu' es l' *exprés*.

Pe 'l que menja si travalla,
y quan fa festa dejuna,
perque tè escassa fortuna,
es un *tren mixto*... y badalla.

Pe 'l que no tè may un ral
y ab la esquena dreita viu,
y del que travalla riu,
es per ell *tren especial*.

Cada día, una estació
nostra vida representa;
avuy ab goig se presenta
la qu' es del seu Sant Patrò.

Per lo tant, felicitat
li desitjan per molts anys,
los seus amichs y companys
de la Gran Velocitat.

R. ALONSO.

13 Juny 1895.

EPIGRAMAS

—¿Sabs la Carmeta, Batista?
Es promesa ab en Fregits?
—¿Y es vritat que es curt de vista?
—Si, prò en cambi es llarch de dits.

—Lo caminar es salut;
robusteix, fa venir gana.—
Això 'm diu sempre 'l meu metje;
pero ell sempre va ab tartana.

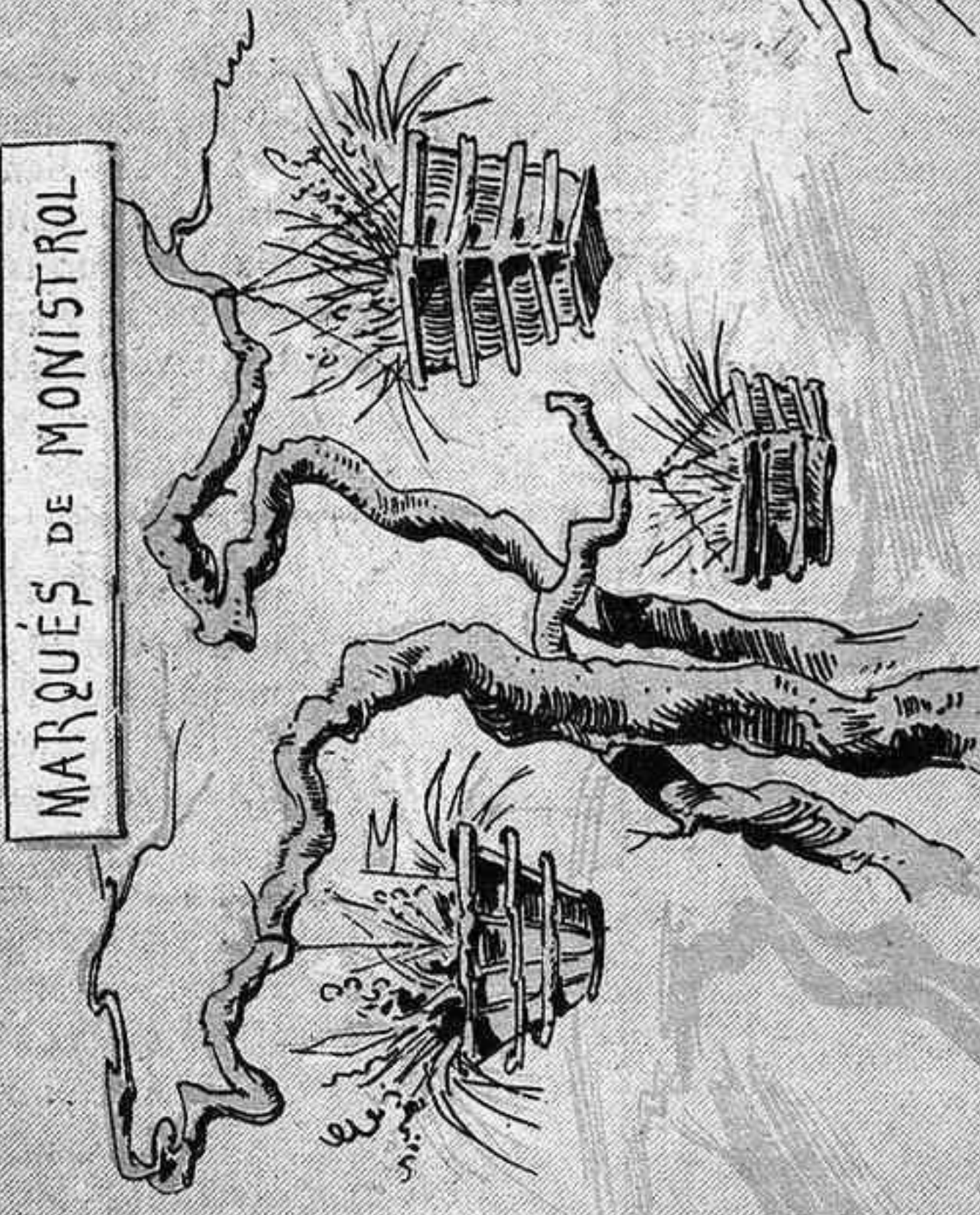
ANTÓN E. FERRAUT.

Jugant estava en Sevè
qu' es un jove bastant curro,
y un amich seu li diguè:
—¿Qué fas?

Y ell li responguè:
—Mira, aquí estich fent 'l burro.

PERE CARRERAS.

MARQUÉS DE MONISTROL

Barcelona 19, 6'30 tarde;—Senyò Marqués presenta plantas *finómanus*, que fan per fruit cistellots y cistellions.

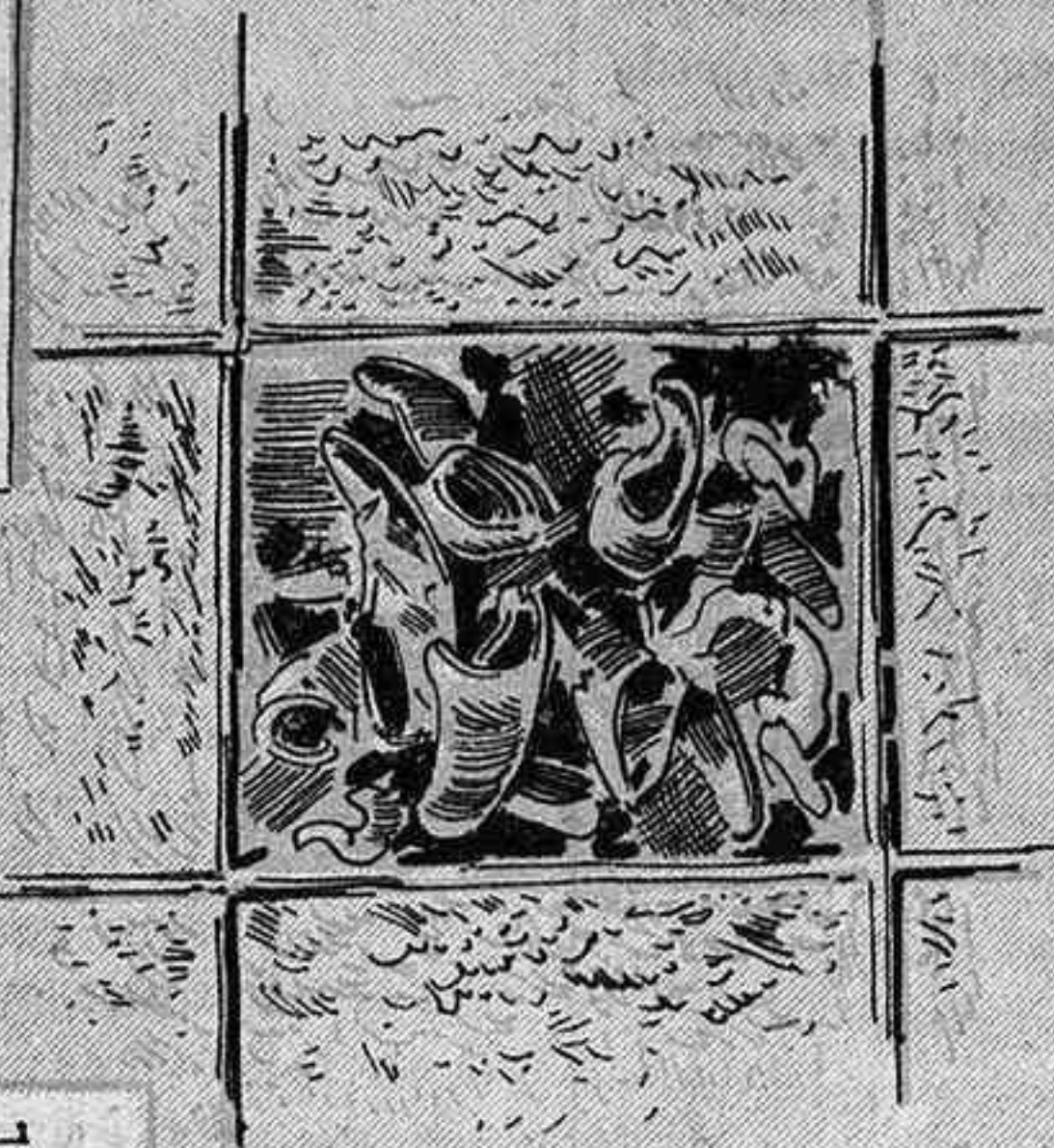
ART DEL PAÏSES

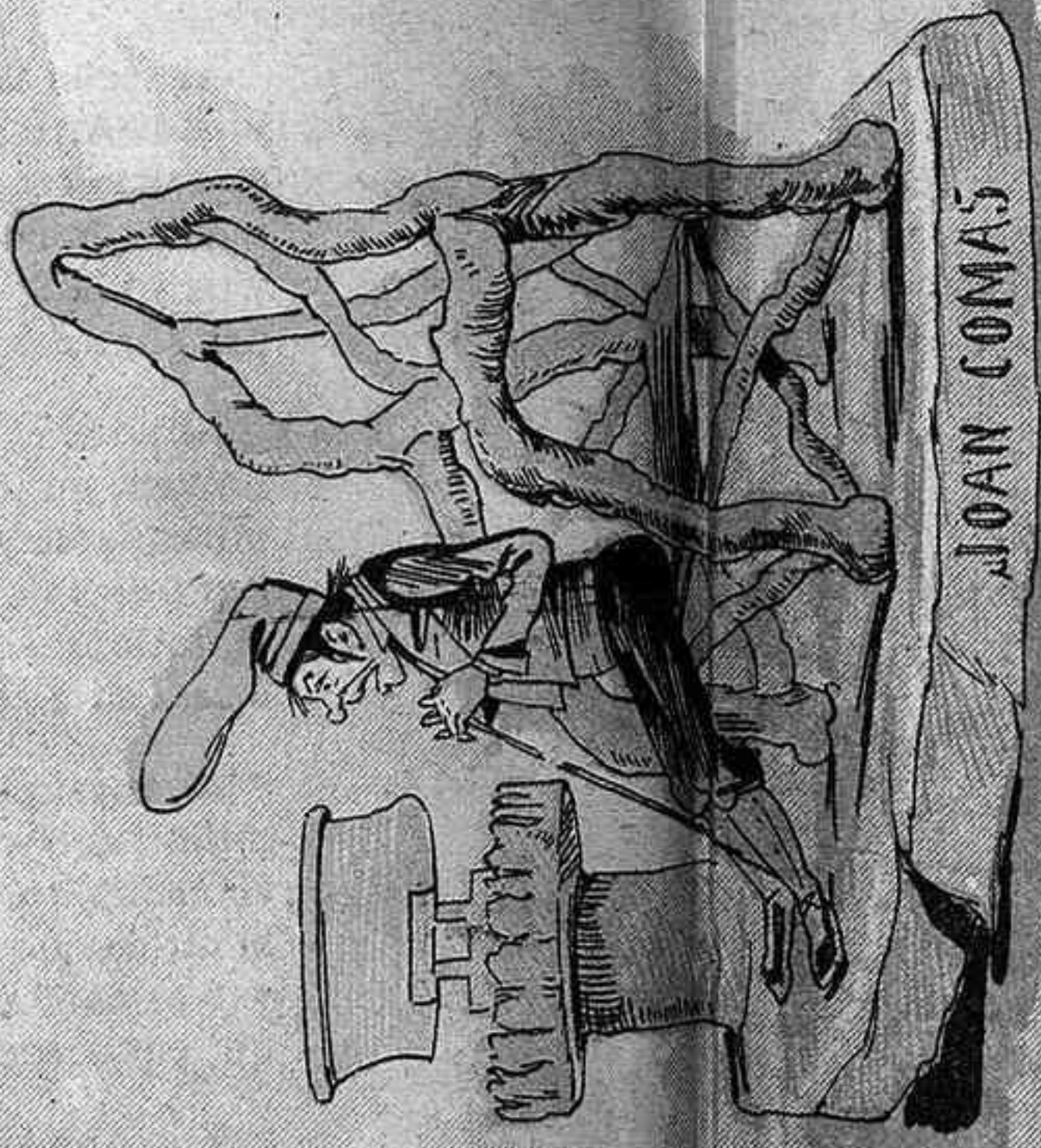
Granujas robat fins alls de fórchs exposats «ART DEL PAÏSES».

ABONOS

FELIX VIURA

Escllops vells, sabatots y banyas d' un drapaire. Gastada una pela. Hasta demá. Nofre.

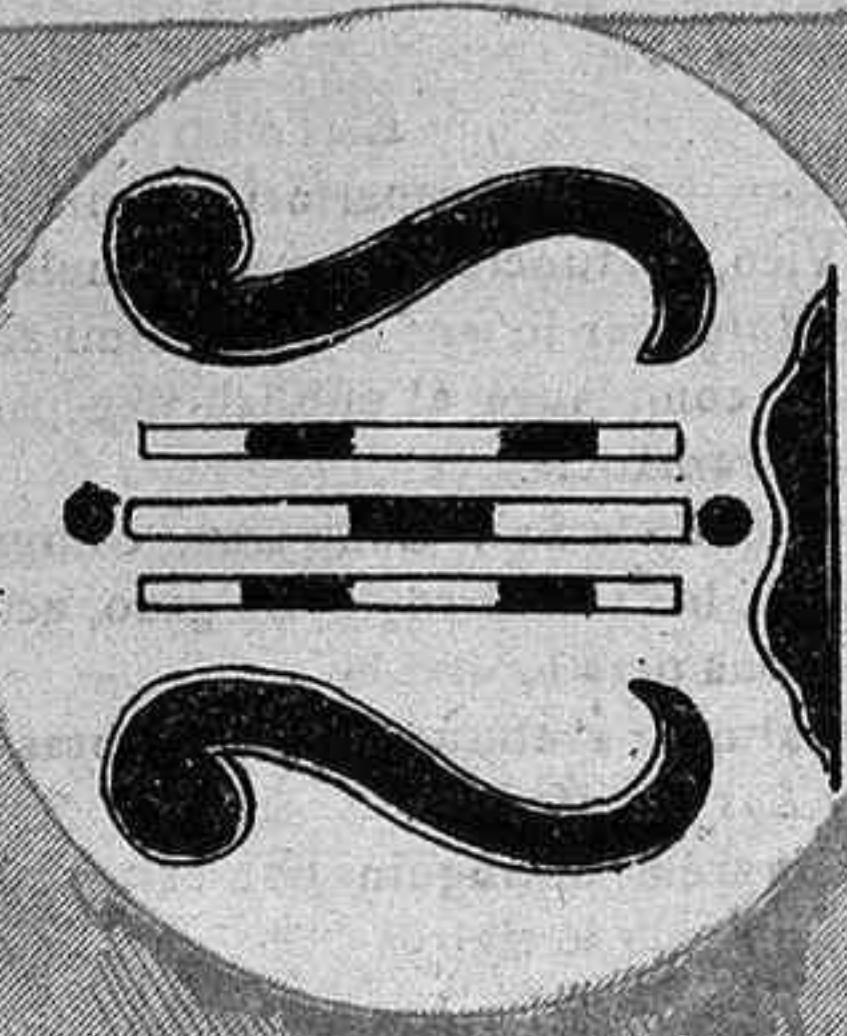
JOAN COMAS

Día 20, 9'45 mati.—Cadiraça llevadora, forta per cassos desesperats. Pica aygua be-neyta forma barco de xacolata.

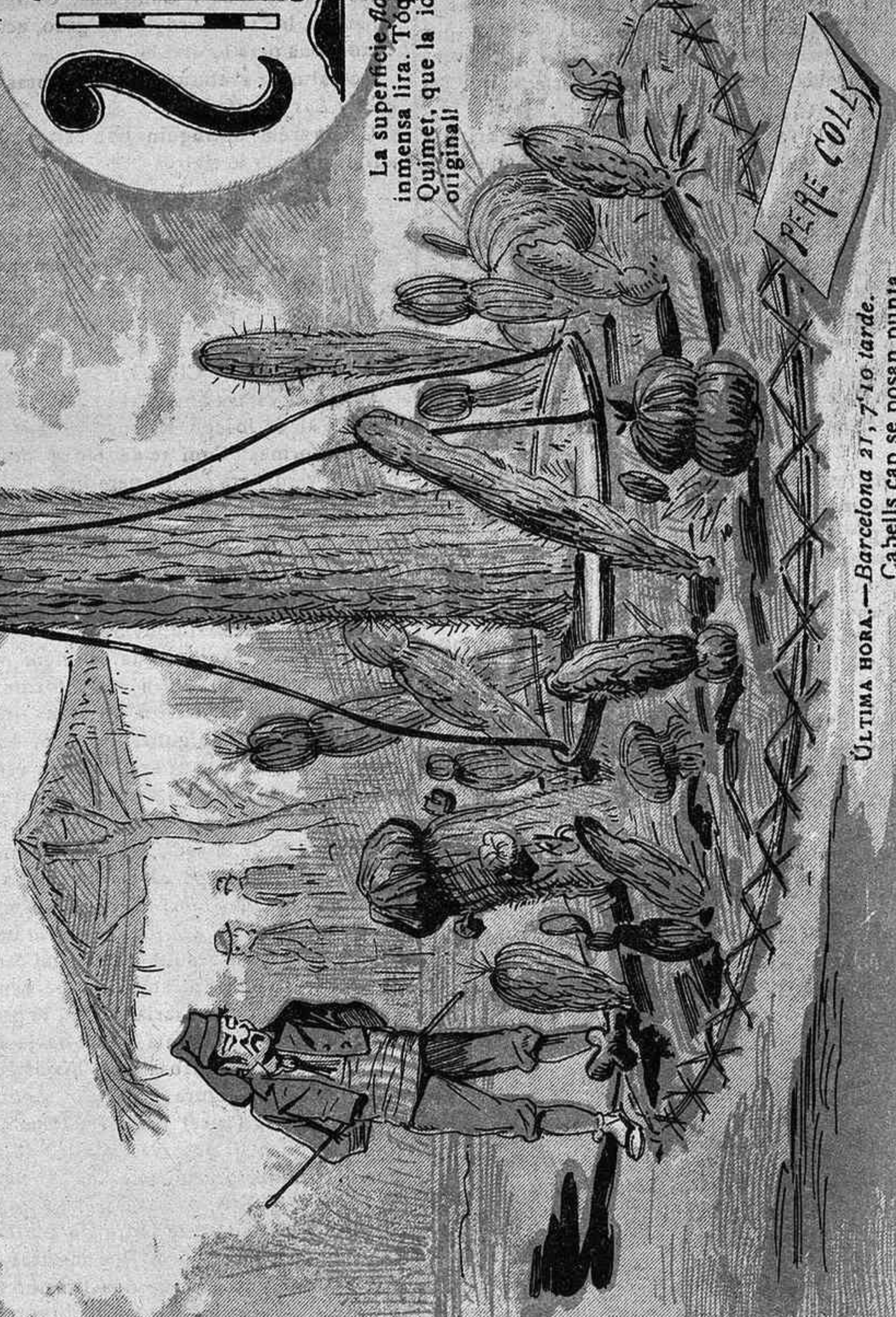
MIQUEL CORTÉS

Senyò Miquel, m' amaga l' ou!... Tinch cébas á l' hort de casa millors y no tant rebregadotas com aquellas. Vaitja, desisi!

La superfice, *floral*. Aldrufeu imita una inmensa lira. Tòquita y apreti fort, senyò Quimet, que la idea es bonica y sobretot original!

PEPE COLL

ULTIMA HORA.—Barcelona 21, 7'10 tarde. Cabells cap se posan punta, m' esgarrifo fins al moll... ¡No t puch dir, Pepa, qué penso contemplant los naps de 'n Coll! NOFRE LLONZA.

Teatros

NOVETATS

Dissapte passat tingué lloch en aquet colisseu la primera representació de l'obra qu' en Madrid lográ escassísim éxit y qual titul es *Teresa*.

Aquí, pel contrari, s' ha dispensat al ensaig dramátich de Leopoldo Alas (*Clarín*) una ovació delirant é inconcebible; filla, potser, mes que d'altra cosa, de l'apassionament. Perque, si havém de ser imparcials, es precís que consigném, que encare que l'obra estiga ben escrita, contingui pensaments brillantíssims y alguna escena altament dramática, no reuneix prous condicions pera tributarli aplausos tan repetits y delirants, sobre tot si 's té en compte que, tractantse d'un escriptor de primera fila, tan sever ab los altres, procedeix exigirli obra mes perfecta que la que 'ns ha donat.

Ni la fredor ab que fou rebut lo seu drama á Madrid es d'aplaudir, ni ho es tampoch l'entusiasme que aquí ha despertat.

Ni la una ni la altre tenen rahó de ser.

No es *Teresa* tan despreciable que no puga aplaudirse, ni tan superior que logri, francament, arrebatat,

Perque si bé reuneix las bellas qu' hem indicat, presenta en cambi defectes capitalíssims.

L'assumpto es repugnant á totas llums; los personatjes, excepció feta de la protagonista, son desdibuixats, y 'l fi de l'obra, nebulós é incomprendible, puig sobre 'l mateix se sustentaren criteris diametralment oposats, per personas ilustradas.

L'autor no 's presenta ab valentia, no 's mostra partidari decidit de determinats ideals, y aboca pensaments pera tots los gustos: pe 'ls de dalt y pe 'ls de baix.

Es un'obra de estira y arronsa; incolora.

Aquesta es la nostra humil opinió.

En lo desempenyo 'ns varen agradar las Sras. Guerrero y Valdivia y 'l Sr. Diaz de Mendoza que va sortir molt ayrós del seu deslluhit paper. Lo Sr. Perrin no 'ns va convence.

S' han donat algunas representacions de *La niña boba*, preciosa comedia de Lope de Vega, que serví pera donar nova ocasió á la Srta. Guerrero de mostrarnos son clar talent, ja que desempenyá la protagonista de un modo admirable.

Molt bé l'acompanyá lo Sr. Diaz de Mendoza.

TÍVOLI

Ab tot y l' éxit que encar va obtenint *Mujer y Reina* de Pina y Chapí s' están ensajant pera estrenarse próximament: *Sainte Freye* lletra de Blasco y música de Audrán (autor de *La Mascota* y *Miss Helyett*) y també *Los Mostenses* de Arniches y Lucio ab música de Chapí.

LÍRICH

Villa-Tula segona part de la festiva comedia *Militares y Paisanos*, ab tot y portar la firma de Vital Aza, corroborá un cop mes lo de *nunca segundas partes fueron buenas*.

Los pajaritos, arreglo del Sr. Valdés, no oferí gayre novetat ja que de la obra original ne tenim altre arreglo ab lo titul de *Los aucellets*, havent per lo tant obtingut solzament regular éxit.

Segueix representantse lo divertidíssim juguét *Los asistentes*, que ell sol basta pera deixar satisfeta á la concurrencia.

Pera avuy está anunciat *Miel de la Alcarria* de nostre amich lo Sr. Feliu y Codina, obra que no duptém lográ en nostra ciutat igual éxit que en Madrid y en quants teatros

s' ha representat. A son estreno hi assistirá l'autor, qui se troba d' alguns días entre nosaltres.

En nostre próxim número parlarém detalladament de l' éxit obtingut per l'obra, adelantant de moment que hem tingut ocasió de llegir tan magistral producció y l' hem trobat preciosa.

CATALUNYA

Ab tot y lo variat repertori que diariament dona lo eminent Vico, las funcions se veuen molt poch concorregudas, observantse per lo tant en tan eximi actor, titánichs esforços pera complaure al públich y en particular als aymants del art dramátich.

Además de la Sra. Contreras, comparteixen ab Vico los aplausos, la Sra. Caro de Delgado, actriu dotada de grans condicions pera lo drama.

Actualment s' anuncian dugas obras novas, *El mundo que nace* y *Los triunfadores*.

Celebrarém obtinguin bon éxit y que ab son estreno se animi un xich lo teatro

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

A la molta variació que diariament dona lo Sr. Alegría ab sos artistas, deu anyadirshi la continuïtat de debuts que se presentan, ja que á lo de los Grolands que debutaren dimars, seguirá lo de la troupe Balaguer's.

Aixís s' ha de fer.

CIRCO ESPANYOL

Pera abir estava anunciat lo debut de un nou tenor. 'Ns referim al de Joseph Estany, artista que 'n tenim molts bons informes. Com té de fer sa presentació ab *Marina*, obra de verdaders escolls pera un tenor, prometém assistir-hi y parlarne degudament en lo próxim número.

CONCERTS D' EUTERPE

En article apart, ressenyém lo concert efectuat en la festivitat del Corpus.

Pera dilluns festivitat de Sant Joan, está anunciat lo tercer de la present temporada. No hem vist encar lo programa, per lo tant no sabém si ne formarán part pessas de compositors sabis ó *sébas* de ideas modernistas. Com es probable se cantin algunas composicions del immortal Clavé, celebrariám que sa execució no des motiu com en lo concert passat á que en un grupo en que hi havia defensors y contraris del mestre Morera, se presentés, com succhí, un individuo de la societat coral «Euterpe» y al ser felicitat per un dels del grupo, ab mes ó menos justicia, per la execució donada á las *Flors de Maig*, creyentse que aquella felicitació era irónica, contestés, que si bé era vritat que dita composició havia resultat molt mal cantada y hasta á fora de temps, ab altre mestre y també sense, se desafiava ab qualsevol á qui la cantaría millor, lo que demostrá lo agrahit que estava á la batuta que l' havia dirigit.

(Aquet fet es rigurosament histórich)

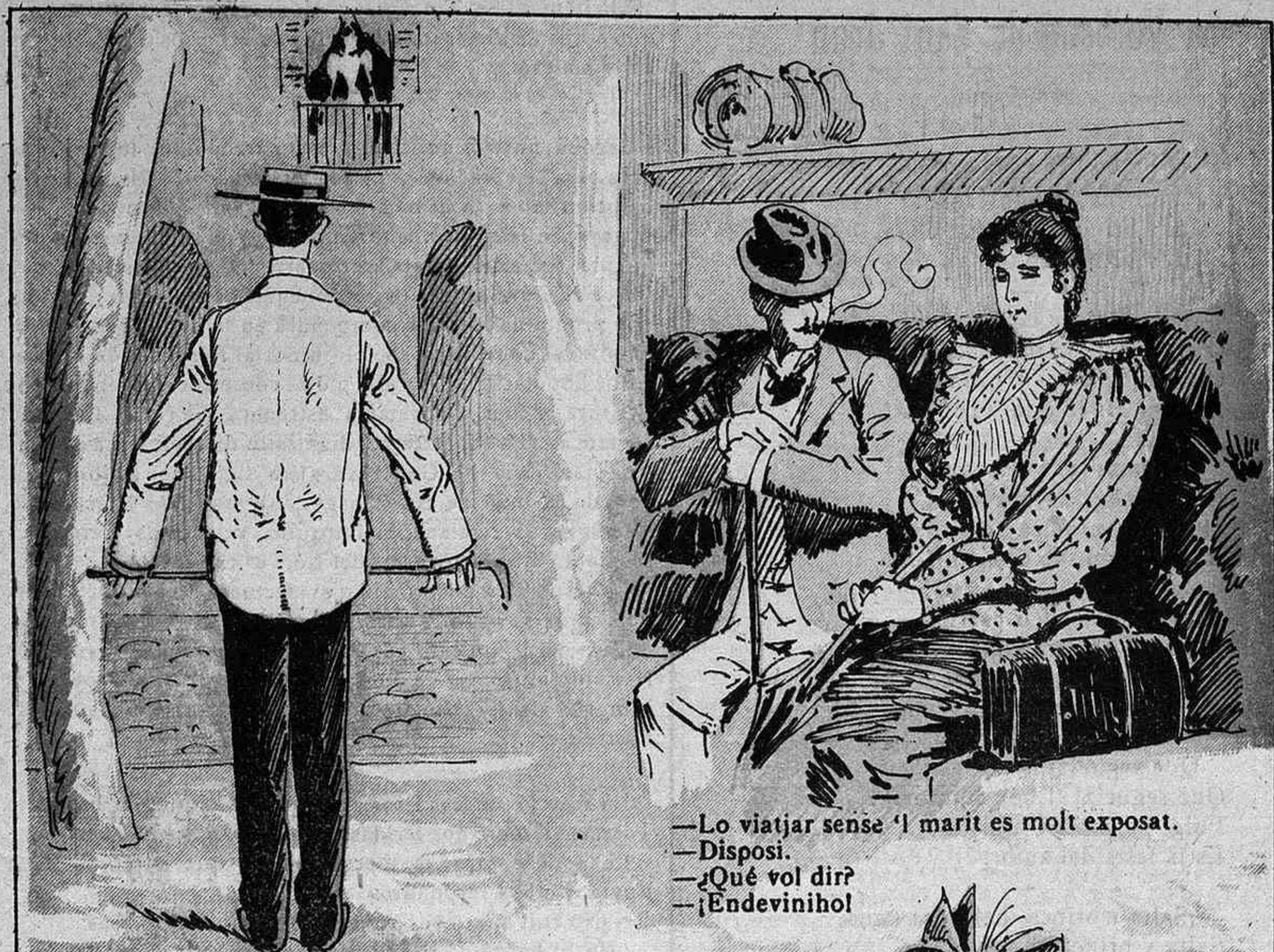
També si hi figura per *etzar* alguna composició dels mestres Goula (pare) y Ribera (Cosme), sería convenient que 'l públich hi observés lo colorido degut, no portantse 'l coro ab tanta precipitació.

Nota final. Escolti, Sr. Morera: Lo presentarse per dirigir en trajo de istiu, ¿que entra de plé en las ideas modernistas ó bé es costum en los mestres de Bélgica? Li fem aquesta pregunta perque nosaltres no recordém haver vist may cap mestre ab trajo tan *negligé* y además perque nosaltres no hi hem estat entre 'ls belgas.

Dels demás teatros ne fem cas omís, tant per la escassa importancia dels mateixos com per las pocas atencions que se mereixen sas empresas respectivas

UN CÓMICH RETIRAT.

FULLARACA

—Lo viatjar sense 'l marit es molt exposat.
—Disposi.
—¿Qué vol dir?
—¡Endeviniho!

—Ara, si 'ls xicots no m' apedregan com ahir, ja anirém bè.

—Lo senyoret m' ha dit, que quan ell tornès de teatro, anès á obrirlo així. ¿Qué deu voler?

La Marieta y en Raguli...
Ella d' amor está encesa;
ell se l' acosta y la besa.
¡Sort que 'ls miro ab un sol ull!

La Verbena de Sant Joan

¡QUE bonica es la verbena
La Verbena de Sant Joan!
Salta y brinca, hermosa nena,
Salta y brinca ab ton galán.

A la llum de las fogueras
Que ab goig la maynada encén,
Olvidant planys y quimeras
Li pots dir lo que 'l cor sent.

De paraulas amorosas
Ell també ¡si te 'n dirá!
Que á las ninetas hermosas
Tothom ne sab d' estimá.

¡Apa! Totas feu parella,
Cadascú ab son aymadó;
Si parleu á cau d' orella ..
No hi ha pas murmuració!

Que segueixi la alegria,
Que segueixi 'l bon humor,
Puig, hermosas, avuy día,
Es la festa del amor.

¡Salta y brinca, hermosa nena,
Salta y brinca ab ton galán
Mientras dura la verbena,
La Verbena de Sant Joan!

F. CARRERAS PADRÓS.

L' il·lustrat senyor D. Antón Torrents y Monner, Comptador, Jefe de comptabilitat local de la Província y Professor de la Escola superior de comers d' aquesta ciutat, acaba de publicar, en francès, un importantíssim treball, titulat:

L' Enseignement commercial.

Tan distingit professor, se declara en son opúscul ferm partidari del establiment de grans escoles politécnicas en las quals existís la ensenyansa comercial dividida en dos grupos: elemental y superior, pera las carreras de perit y professor mercantil y altres carreras no menos importants, entre ellas la de náutica en tota sa extensió.

Dit treball, que á bon segur será llegit ab gust, ha sigut escrit expofés pera lo Congrés Internacional de Ensenyansa técnica, comercial é industrial, que 's celebrará á Burdeos durant lo prop·vinent Septiembre.

¡Felicitém al Sr. Torrents y Monner per la nova mostra que acaba de donarnos de erudició y extensos coneixements en la materia.

Segóns nostras noticias, s' estan arrodonint los preliminars pera celebrar un gran Festival en nostra Plassa de Toros, com no se 'n hi ha celebrat cap fa mes d' una vintena d' anys, en la que hi pendrán part de quarantacinch á cinquanta societats corals, perteneixents á la *Associació de Coros de Clavé*, ab sas corresponentas bandas.

Lo programa coral, se compondrá en la major part, de las inspiradas composicions del immortal fundador de nostres coros populars, alguna del p'orat compositor ampurdanés Ventura, y com á novetat, s' estrenará *Gloria al Arte* gran cantata escrita expofés pel digníssim director de la esmentada *Associació* Sr. Goula (pare) ab lletra del actiu President de la mateixa Sr. Benages, ab motiu de la expedició que 'ls coros catalans, mallorquins, valencians y aragonesos, farán á las provincias del Nort d' Espanya.

Lo festival en nostra ciutat s' efectuará en la tarde del día 7 del próxim Juliol y á las provincias á últims del mateix.

Tant per l' un com per l' altre, augurém á nostres coristas un altre jorn de gloria popularisant mes la obra del immortal Geni y al mateix temps mostrantse bons fills de nostra terra.

En l' acció de Dos Rios, lo corneta Miquel Urbaneja y Torres, va rebre dos feridas graves en lo bras esquerra. Los seus companys li aconsellaren que 's retirés de la lluyta, y ell va respondre:

— ¡No vull anarmen, qu' encare 'm queda un bras!
¿No hi haurá un premi per aquet valen?

Lo ministre d' Hisenda está ultimant lo reglament pera lo cobro del impost sobre las cartas de jugar.

Aquest impost es l' únich que 'ns ha agradat.

Als que no mes fem la bascambrilla á casa, 'ns té sense cuydado.

També está terminant lo reglament pera l' impost sobre 'ls carruatjes de luxo.

¡Endevant!

Nosaltres sempre aném á peu.

Havém rebut lo *Diario de la Tarde* qu' acaba de veure la llum en aquesta ciutat.

Li desitjém vida próspera.

Ab gust establím lo cambi.

En lo segón concurs de la Exposició de Plantas y Flors varen resultar premiats D. Faust Coll, D. Joseph Vidal, don Joseph Aldrufeu, D. Miquel Cortés y D. Vicens Llanes, ab medalla d' or; D. Simón Dot y D. Ricart Mont, ab medalla de plata; D. Pere Buronat y D. Francisco Isern, ab medalla de bronze; alcansant menció honorífica D. J. Piera y D. Joseph Planella.

¡Un aplauso á tan inteligents floricultors y als organísadors de la mencionada Exposició!

Se 'l tenen ben guanyat.

A principis del mes entrant estrenará D. Emili Mario, en aquesta ciutat, una comedia del excelent autor dramátich Sr. Sánchez Pérez, titulada *La gente nueva*.

Celebrarém que siga un nou triunfo pera tan distingit escriptor.

Se 'ns ha dit també que 'l citat actor Sr. Mario, posará en escena en lo Teatro Principal d' Arenys de Mar, lo 26 del corrent mes, lo magnífich drama del Sr. Feliu y Codina *Miel de la Alcarria* que, com es sabut, ha resultat una mel sabrosíssima.

Lo producte de la funció se destinará als pobres de dita vila.

Desitjém que 's fassin forsa diners, y que Deu pagui la caritat als nobles cors qu' han organísat la festa en bé dels menesterosos.

*

Lo próxim dissapte, la societat coral d' aquesta ciutat, *El Belis*, celebrarà, en son domicili carrer del Correu Vell 5, una vetllada literaria-musical, ab motiu d' inaugurar lo seu estandart.

Además de cantarse pessas del immortal Clavé y d' altres autors, están invitats á dita festa pera llegir travalls literaris, alguns de nostres estimats col·laboradors.

Augurém á la novella societat un éxit que deixarà en bon lloch lo nom dels propagadors de la Institució coral

*

Cada día va acreditantse mes la *Cerveceria Alemana* del carrer de la Ciutat, puig lo seu dueny Sr. Magriñá s' esmera en dotar al seu establiment de totes las comoditats y bon servey possibles.

No 's pot demanar mes; no li faltarà *parroquia*.

*

No havent pogut conseguir la Direcció de la Comedia Francesa, que las senyoras se treguessin los descomunals barrets ab que 's presentan en lo teatro, ha adoptat la resolució de no deixarlas entrar en la sala d' espectacles, tornant á cada una l' import de la localitat.

¡Aquí... per ara tots bons!

*

D. Roberto María Grañén ha tingut la galantería de remétrens dos exemplars del seu monólech *¡Hora aciaga!* estrenat ab bon éxit en lo teatro Romea d' aquesta ciutat, la nit del 24 de Maig últim.

Li doném las gracias per l' atenció.

*

Lo revister de teatros de *La Publicidad*, en un dels números corresponents á la setmana passada, parlant del preciós drama de Feliu y Codina *La Dolores*, descubreix *fochs artificials* en los versos armoniosos de dita obra.

Pero ¿que no sab lo que son *fochs artificials*?

Aquets neixen y moren; los versos de *La Dolores* no morirán may.

¡Vaya una heretjía!

Lo mateix senyor al ressenyar la primera representació de *Pobre porfiado...* efectuada per la companyia de la senyoreta Guerrero, califica á l' obra de Blasco, de *cursi*, á pesar de las moltas representacions que de la mateixa s' han donat en tota Espanya.

¡Vaya una cursilería!

¡Ah! també lo mencionat diari, aplaudeix que no figurin ja entre las pessas d' orquesta que s' executan en los concerts de «Euterpe» ni la marxa del *Profeta* ni la sinfonia del *Guillermo*.

Las troba rancias.

¿Que vol que 's toqui, donchs?

¿Los amores de un veneciano?

*

Lo Sr. Sol y Ortega s' ha portat com un héroe, en la qüestió Clavijo.

Pero ha fet cremar á molts, que l' han trobat mes ardent qu' un sol d' Agost.

El Correo Catalán com si 's sentís rostir las alas, ha dit qu' aquest Sol s' ha d' eclipsar.

Los escarbats sempre han fugit de la llum, per por de rebre un cop d' escombra.

*

¡L' ilustre home polítich, lo conseqüent republicá D. Manuel Ruiz Zorrilla, ha mort! Aquella malaltia de quina gravetat duptavan bon número de polítichs espanyols, entre 'ls quals s' hi contavan no poch republicans y hasta alguns dels seus correligionaris, y que l' obligá á tornar á Espanya, l' ha portat á la fossa.

Lo seu nom figurará ab caràcters indelebles en la historia contemporánea y lo seu recort deuría servir d' exemple y mirall al inmens número d' apóstatas y *fantoques*, sols atents á las delicias del presupost, que pululan en la vida pública espanyola. Sigui la terra lleugera l' que cap bon espanyol deixarà de venerar la seva memoria.

*

Continuém sostenint lo *suelto* á que 'ns referiam en nostre número anterior.

Si 'l Sr. Ayné Rabell no 's recorda ja de la seva declaració, que menji quas de pansa, y si per conveniencia no vol recordarsen, pitjor per' ell.

Tenim testimonis que probarán la vritat de las nostras afirmacions.

Ja ho sab, Sr. Ayné.

¡Aquet *mestre* ha perdut los bous... y busca las esquellas!

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit.)

Bernabé Llorens: L' article es massa llarch.—R. Alonso: Queda servit.—Francesch Comas: Aceptat. Referent á lo demés, procurarém atendrel.—F. Carreras: Anirá «La Verberna».—Gil Barebatxe: De vosté, alguna cosa.—Mero Col: Y de vosté, casi tot.—J. Jordi: Es fluixa.—Un qu' opina: No serveix. No 'ns envihi mes travalls sense tallar las puntas del sobre y posar en lo mateix «original para la imprenta» ja que, no oimplint aquets requisits, encare que lo remés fos aprofitable, no ho publicariam.—Sanch de Cargol: No 'ns agrada prou.—J. Ximó: Publicarém algo.—Joseph Oliveras: Aceptat. Lo altre mirarém si 's troba.—P. Tebrill: Está bé.—Ramón Llei: No desperta interés.—J. Sunab: Anirá.—Niño del Ojo azul: Tot menos «Pregunta».—Un Mataroni: Lo d' aquesta setmana no 'ns fá 'l pés.—Félix Estapé: Llegeixi lo que dihém al col·laborador «Un qu' opina» y pensi sols en posar un sello de un céntim.—Pepito Llauné: Insertarém algun treball.—Jascinto Sala: «Llibres» está bé de pensament; pero la forma es defectuosa.—M. Brunet: No está mal; pero no es de la índole del periódich.—J. Barceló y F. de P. Carreras: Lo mateix 'ls dihém á vostés.—M. Palaos: Li falta intenció.—S. B.: Tenim ganas de servirlo; pero travalls com «A un que diu serne jo» no poden interessar al públich, y per lo tant no 'ns convenen.—Lluís Salvador: Hauría de cambiar los consells V y VI.—J. Bué Ventura: Aprofitarém alguna cosa.—Un ayamador de LA TOMASA: Encare s' ha de perfeccionar més.—J. Ramos: Sentim no poderlo complaure.—Comas: Ara vindrá la part mes llastimosa del sarau. Nos sembla que 'ls músichs han desafinat.—Lo col·laborador que 'ns ha enviat una carta ab membrete del *Fomento del Trabajo Nacional* y sobre del *Casino Mercantil*, 'ns haurá d' enviar lo seu nom, puig s' ha olvidat de firmarla.

Lo que no 's menciona, descansa ja en la cistella dels papers.

LA TOMASA

* * *

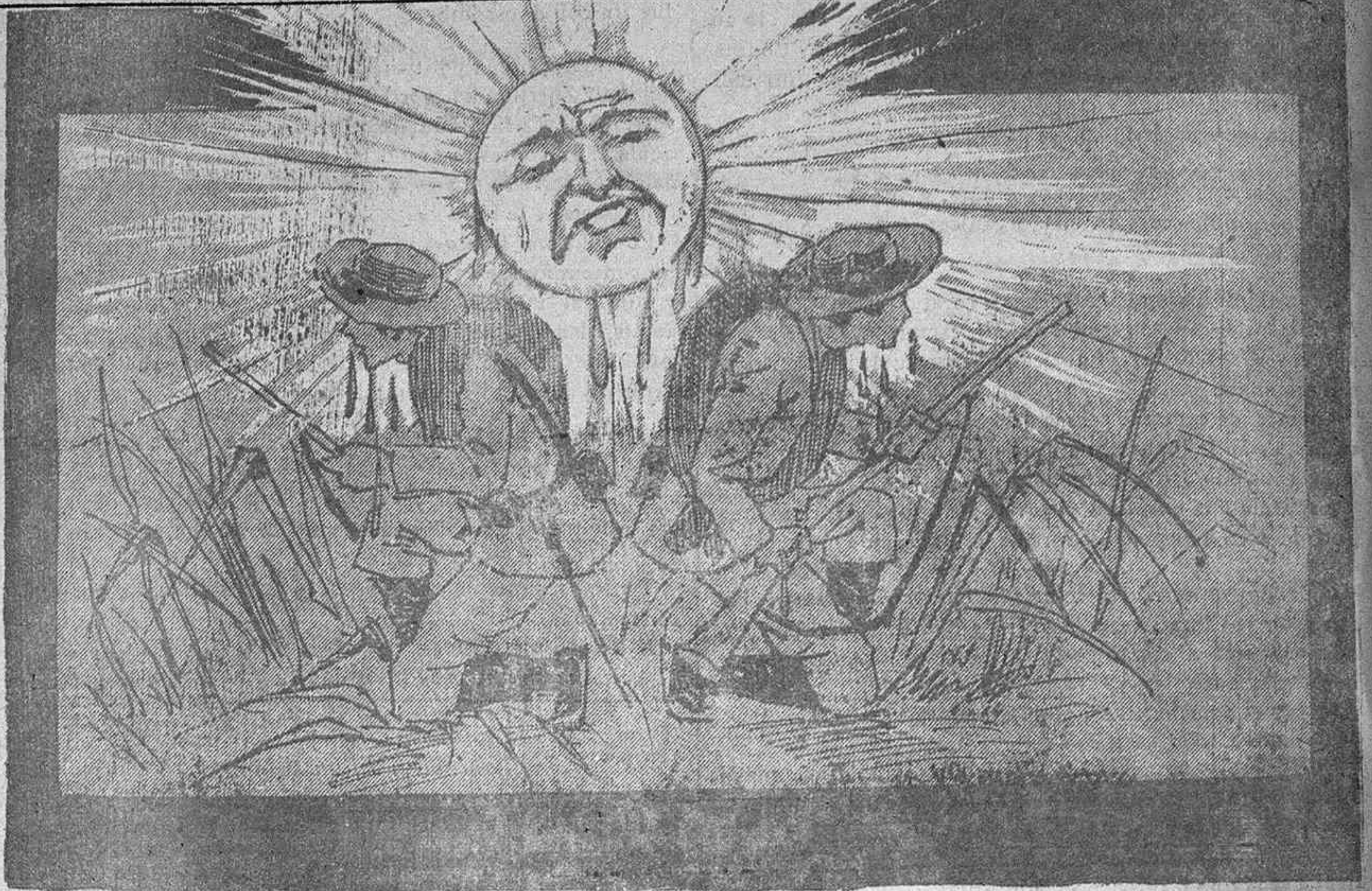
PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:	
Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

5, SAN RAMON, 5—BARCELONA.

LA TOMASA
EN LA MANIGUA

—Me sembla qu' hi sentit un tiro.
—No qu' ni sigut jo...
—¡Ah! bueno; estích á la recíproca.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Animal es ma primera,
nota musical segona,
una vocal la tercera
y lo quart negació dona.
Y mon Total, sens fer broma,
trobarás qu' es un nom d' home.

A. GANDOL.

XARADA CONVERSA

—Remigia, ¿que ja está arreglada
tercera segona—tercera?
—Sí, mamá.
—Pues bueno; vesten á la cuyna y
mira un tall de total á l' olla, porque jo
'm trobo molt prima—segona—quarta.
—Está be.
—¡Ah! y al mateix temps mira si la
sops es segona—tercera—quarta.
—Corrent.

NITU DE TARRAGONA.

ANÁGRAMA

Venint de pescá en Marsal,
se clavá un tot á la tot;

mes com li feya molt mal
va treureli lo doctor.

PEPET DELS CANARIS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1—Consonant.
16—Nota musical.
987—Objecte en desús.
9070—Animal.
78990—Materia inorgánica
907890—Aparato de cassa.
1237030—Llevor.
45678960—Nom de dona.
789981272—Fenómeno.
1234567890—Objecte pel llit.
303798303—Moltas donas neson
30379830—Ofici femení,
7297890—Aucell.
789830—Nom de dona.
16372—Combustible.
9670—Nom de dona.
789—Riu de Catalunya.
98—Nota musical.
7—Consonant.

JOAN FALDEGAT.

TRENCA-CAPS

Adela, Martina, Amalia,
Tina.

Combinar aquets noms de dona, de
modo que 'n donguin altres quatre de
dona diferents.

J. SALAU.

GEROGLIFICH

X ::

E

DILLUNS DIMARS
ROMEA LICEO

E. CLARASSÓ.

SOLUCIONS

I LO INSERTAT EN LO NUMERO 354

Xarada.—En—ra—ho—na—do—ra.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
=5, Sant Ramon, 5 —BARCELONA=